

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทำความเข้าใจเรื่องมโนทัศน์ภาวะผู้ประกอบการที่มีต่อผลการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ถึงแม้ว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมาทศวรรษที่ผ่านมาภาวะผู้ประกอบการจะได้รับการศึกษาค้นคว้าเป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังไม่มีข้อสรุปเป็นทฤษฎีภาวะผู้ประกอบการที่ยอมรับโดยทั่วกันเพื่อนำมาใช้อธิบายความสัมพันธ์ที่มีต่อผลการประกอบการของวิสาหกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบริบทประเทศไทย คำถามของการวิจัยครั้งนี้คือ ภาวะผู้ประกอบการมีองค์ประกอบอะไรบ้างและมีความสัมพันธ์กับผลการประกอบการของวิสาหกิจอย่างไร

จากนิยามความหมายภาวะผู้ประกอบการและจากความสอดคล้องของฐานคติภาวะผู้ประกอบการที่มีต่อฐานคติของทฤษฎีต่างๆ สรุปได้ว่าองค์ประกอบของภาวะผู้ประกอบการนั้นสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีหลายๆด้านรวมกัน ได้แก่ ทฤษฎีภาวะผู้นำ ทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์ ทฤษฎีพื้นฐานทรัพยากร และทฤษฎีการรู้จัก ภาวะผู้ประกอบการจึงประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้านคือปัจจัยภาวะผู้นำอย่างผู้ประกอบการ ปัจจัยการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์อย่างผู้ประกอบการ ปัจจัยการรับรู้โอกาสธุรกิจอย่างผู้ประกอบการ และปัจจัยการบริหารจัดการโอกาสธุรกิจอย่างผู้ประกอบการ ปัจจัยเหล่านี้ได้ร่วมกันทำหน้าที่เป็นตัวแทนของภาวะผู้ประกอบการไปพร้อมกัน

การทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้ประกอบการและผลประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใช้ข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามทางไปรษณีย์จากกลุ่มวิสาหกิจอุตสาหกรรมจำนวน 125 แห่งในประเทศไทยและวิเคราะห์ความเป็นเหตุเป็นผลโดยโปรแกรมตัวแบบสมการ โครงสร้าง การทดสอบตัวแบบการวัดภาวะผู้ประกอบการกับผลประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยืนยันในเชิงประจักษ์ว่าปัจจัยภาวะผู้ประกอบการทั้ง 4 ด้านเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้ประกอบการ การทดสอบตัวแบบสมการ โครงสร้างพบว่าภายในภาวะผู้ประกอบการนั้น ปัจจัยการรับรู้โอกาสธุรกิจฯ เป็นปัจจัยเริ่มต้นที่มีผลต่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์และการบริหารจัดการ โอกาสธุรกิจ และปัจจัยทั้งสองนี้จะมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำอย่างผู้ประกอบการที่มีผลต่อไปยังผลประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

งานวิจัยชิ้นนี้ได้สร้างความเข้าใจได้ว่า วิธีการหนึ่งที่จะทำให้ผลประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีกำไร เติบโต และความมั่นคงนั้น สามารถทำได้โดยการพัฒนาภาวะผู้ประกอบการให้กับวิสาหกิจ นอกจากนั้นแล้วในด้านนโยบาย การวัดระดับความสามารถภาวะผู้ประกอบการทำให้หน่วยงานภาครัฐมีเครื่องมือในการบ่งชี้และติดตามความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจฯ ได้สะดวกและมีประสิทธิผลมากกว่าการติดตามผลประกอบการซึ่งเป็นตัวชี้วัดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นแล้ว

This dissertation aims to contribute to research on entrepreneurship perspective effecting to small and medium-sized enterprises. Although in the last three decades, researches on entrepreneurship have been widely studied, but agreement on theory of entrepreneurship is still far from a consensus; in particular for explaining firm performance. The overall research questions of the dissertation are: what factors constitute entrepreneurship?, and what is the relationship between entrepreneurship and firm performance?.

Entrepreneurship definition and its related assumptions prove compliance that the entrepreneurship is a multi-faceted theoretical phenomenon from leadership theory, strategic management theory, cognitive theory and resource-based theory. Thus it is posited that the factors of entrepreneurship comprise entrepreneurial leadership, entrepreneurial strategic decision makings, entrepreneurial opportunity recognition and entrepreneurial opportunity exploitation. These factors are simultaneously activating the entrepreneurship.

The hypotheses are tested using mail-surveyed data from 125 SME firms from various Thai industrial sectors. Analysis done by AMOS structural equation modeling software empirically proves that the opportunity recognition is the starting factor affecting both factors of opportunity exploitation and strategic decision makings. In consequence, the latter two factors have influence on entrepreneurial leadership which has an ultimate effect to firm performance of small and medium-enterprises.

This dissertation contributes to the understanding of the entrepreneurship as a factor that has a positive influence to the performance of small and medium-sized enterprises. The results of the dissertation support a claim to a policy of improvement of entrepreneurship for SMEs' sustainable growth. Also, measurement of firm entrepreneurship would be a key leading alternative indicator to observe firm performance.